

Introduction to מסכת הוריות

The theme which binds all of the **מסכתות** in **סדר נזיקין** together is **בית-דין**, this short (3 **פרקים**) **מסכת** is devoted to those **הלכות** pertaining to the unlikely situation where the **בית דין הגדול** errs in its rulings – in a limited range of cases – and a majority of the people sin, based on the erroneous ruling. There is a single **פרשה** at the end of **משה אל ויקרא סדר** devoted to this topic, along with several other significant **פרשות** in the **תורה** that inform our understanding of this situation and its consequences. As can be seen below (v. 1), in a case where **ב"ד הגדול** makes such an error and it is acted upon, they are liable to bring a special **קרבן** which is called **דבר של צבור**.

27.1.1

2a (משנה א) → 2b (דעטו במצוה לשמוע דברי חכמים)

1. ואם כל עדת ישראל ישגו ונעלם דבר מעיני ההקל ועשו אחת מכל מצות ה' אשר לא תעשינה ואשמו: ונודעה החטאת אשר חטאו עליה והקריבו הקהל פר בן בקר לחטאת והביאו אותו לפני אהל מועד: וסמכו זקני העדה את ידיהם על ראש הפר לפני ה' ושחט את הפר לפני ה': והביא הכהן המשיח מדם הפר אל אהל מועד: וטבל הכהן אצבעו מן הדם והזה שבע פעמים לפני ה' את פני הפרכת: ומן הדם יתן על קרנת המזבח אשר לפני ה' אשר באהל מועד ואת כל הדם ישפך אל יסוד מזבח העלה אשר פתח אהל מועד: ואת כל חלביו ירים ממנו והקטיר המזבחה: ועשה לפר כאשר עשה לפר החטאת כן יעשה לו וכפר עליהם הכהן ונסלח להם: והוציא את הפר אל מחוץ למחנה ושרף אותו כאשר שרף את הפר הראשון חטאת הקהל הוא: ויקרא ד-ג-כא
2. ואם נפש אחת תחטא בשגגה **מעם הארץ בגשתה** אחת ממצות ה' אשר לא תעשינה ואשם: ויקרא ד-כז
3. אשר נשיא יחטא ועשה אחת מכל מצות ה' אלהיו אשר לא תעשינה בשגגה ואשם: או הודע אלו חטאתו אשר חטא בה והביא ... ויקרא ד-כב-כג

- I exemption/liability for individual when ב"ד issues errant ruling
  - a If: ב"ד errs and an individual acts (sins) based on their ruling
    - i Whether: he acts with them, after them or they don't act and he does – he is exempt, as he relied on ב"ד
  - b But if: ב"ד errs and one of them - or תלמיד ראויה להוראה - knew they erred and followed their errant ruling nonetheless
    - i Whether: he acts with them, after them or they don't act on it and he does – he is liable, as he didn't rely on ב"ד
      - 1 Note: in 1st clause, order is לא זו ולא מיבעיא זו – increasing חידוש; in this clause – more obvious
      - 2 Note: mention of "one of them" OR "student who is capable of instructing (ראוי להוראה)":
        - (a) דבא extends to 2 cases – whether גמיר (has knowledge) ולא סביר (isn't capable of great reasoning) or flip
    - c Rule: if he relies on himself – liable; if he relies on ב"ד – exempt
  - II 'sidedoor' sugya – formulation of instruction that generates liability for ב"ד (→ exemption for individuals)
    - a Version1: שמואל: ב"ד isn't liable until they declare מותרין אתם
      - i דימי must say לעשות אתם – without that, the instruction isn't final/ complete
        - 1 Support (אב"י): definition of liability for ממרא – must instruct practically according to his position
        - 2 Support (ר' אבא): if ב"ד ruled that a woman may remarry (based on עדות מיתה) but זינתה – liable, as they didn't permit her that
        - 3 Support (רבינא): our משנה –
    - b Version2: שמואל suggested לעשות אתם; מותרין אתם דימי extended liability to shorter formulat
      - i Note: all support deduced in first version is brought as challenge here
  - III עשה שוגג על פיהם – משנה רבא/רב"ח interpreting extraneous phrase
    - a רבא (version1): expands to two circumstances: when he was שוגג (mistook חלב – that they erroneously allowed for פטור) and when he did what they allowed (ate the חלב that they allowed, knowing it to be חלב) – in both cases – שומן
    - b רבא (version2): limits exemption to פיהם – not the above-mentioned case
    - c רב"ח was unsure in such a case if he'd be exempt
      - i Arguments: רבא either used reading 1 to prove פטור or reading 2 to prove חייב
      - ii Note: this is a dispute רב – רב/ר' יוחנן finds to be liable
        - 1 Challenge (to ר' יוחנן): v. 2 excludes מומר; ר"ש excludes from v. 3 – only if he stops sinning when he is "הודע"
          - (a) And: our fellow (who heard erroneous ruling) wouldn't stop when he is aware of what he's eating
          - (b) Defense: when he finds out that ב"ד erred, he'll stop
        - 2 רבא agrees that (ר' פטור), he doesn't count towards רוב צבור (to generate liability for ב"ד and exemption for individuals) per בשגגה – must all be in the same "error" (of following mistaken ruling)
    - IV Analysis of liability for להוראה
      - a Examples (רבא): שמעון בן עזאי, שמעון בן זומא (great scholars, but never got סמיכה → weren't הגדול)
        - i Challenge (אב"י): if they were to act based on this, that'd be מזיד (no קרבן חטאת for them at all)
          - 1 Defense: v. 2 also excludes someone who acts "on his own" – e.g. בן עזאי – and is liable for חטאת
          - 2 Answer: his חטאת is to what extent he is obligated to follow ב"ד (even when he knows they erred)